

OBSAH

JAROSLAV KRATOCHVÍL	
Prameny	3
JAROSLAV HAŠEK	
Osudy dobrého vojáka Švejka	
Švejk jde na vojnu	7
KAREL NOVÝ	
Chceme žít	14
STANISLAV KOSTKA NEUMANN	
Kniha mládeži a vzdoru	
Mládež	18
Kniha lesů, vod a strání	
Jarní zvěstování	19
Polemika	21
Nové zpěvy	
Jménem dělníků	21
Podaná ruka	23
Zpěv z dvacátých let	24
Rudé zpěvy	
Žalm z r. 1919	25
Pozdrav	28
O bitevním poli v nás	29
Zpěv jistoty	31
Vy a my	32
Láska	
Bloudím lesy. V duchu s Tebou	33
Navždy nám, navždy odkvetlo jaro	34
Srdce a mračna	
Poděkování Sovětskému svazu	35
Sonáta horizontálního života	
Život	37
Lipová alej	38
Písničky, satiry, epigramy	
Marné vaše...!	39
Bezdný rok	
Každý se bojí o svou kůži	39
Zamořená léta	
A hrdý buď	39
Pracujícímu netřeba války	40
Anti-Gide	
O lidském štěstí	41
Ladislav Štoll o S. K. Neumannovi	43
JIRÍ WOLKER	
Žebráci	45
Host do domu	
Pokora	45
Žebráci	46
Věci	47
Svatý Kopeček	47
Těžká hodina	
Těžká hodina	49
Tvář za sklem	50

Balada o snu	51
Balada o očích topičových	54
<i>Básně z pozůstalosti</i>	
Šťastnému děvčeti	57
Na nemocniční postel padá svět	57
Epitaf	53
<i>Epigramy</i>	
Devětsil	53
<i>Proletářské umění</i>	53
Zdeněk Nejedlý o Jiřím Wolkerovi	62
ZDENĚK NEJEDLÝ	
Bedřich Smetana	64
Alois Jirásek	72
<i>Komunisté, dědici velikých tradic českého národa</i>	
Kulturní tradice a komunisté	85
Klement Gottwald: Cesta Zdeňka Nejedlého	90
IVAN OLBRACHT	
<i>Cesta za poznáním</i>	
Vladimír Iljič Lenin	92
<i>Bejvávalo</i>	
Dobrý soudce	97
Anna proletářka	103
Nikola Šuhaj loupežník	
Koločava	111
Nikola Šuhaj	115
Oleksi Dovbuš	121
Eržika	125
Ústřední výbor KSČ o národním umělci Ivanu Olbrachtovi	131
MARIE MAJEROVÁ	
<i>Hledání domova</i>	
Z luhů a hájů	132
<i>Nejkrásnější svět</i>	
Domove, domove	136
<i>Siréna</i>	
Vynálezce	141
Parta na křižovatce	146
Do Ameriky	150
Dopis hutnice Hudcové	158
<i>Haviřská balada</i>	159
<i>Cesta blesku</i>	166
<i>Zpívající Čína</i>	
Jang Nan-chuang píše své matce	170
<i>Pohled do dílny</i>	
Vyznání	172
Klement Gottwald Marii Majerové k 65. narozeninám	173
JOSEF HORA	
<i>Pracující den</i>	
Chudí	174
Dělnická madona	174
Píseň	175
<i>Bouřlivé jaro</i>	
Modlitba dělníkova	176
<i>Tiché poselství</i>	
Podzim	177
<i>Máchovské variace</i>	178

<i>Pozdravy</i>	
<i>Za trochu lásky</i>	178
JAROSLAV SEIFERT	
<i>Město v slzách</i>	
<i>Děti z předměstí</i>	179
<i>Jablko s klína</i>	
<i>Maminčino zátíší</i>	180
<i>Zhasněte světla</i>	
<i>Zhasněte světla</i>	181
<i>Přílba hlíny</i>	
<i>Země chudých</i>	182
<i>Ranní zpěv Rudé armáde</i>	
<i>Šel malíř chudě do světa</i>	183
<i>Vlajka republiky</i>	184
<i>Maminka</i>	
<i>Hrdličky</i>	185
FRANTIŠEK HALAS	
<i>Tvář</i>	
<i>Víra</i>	186
<i>Dokořán</i>	
<i>Chudému</i>	187
<i>Torso naděje</i>	
<i>Praze</i>	187
<i>Naše paní Božena Němcová</i>	
<i>Reč naší paní</i>	188
<i>Ilegální Rudé právo</i>	
<i>1. máj 1942</i>	189
<i>Hřejme dále</i>	
<i>Agitka</i>	190
<i>Ladění</i>	
<i>Ladění</i>	191
<i>Bedřich Smetana</i>	191
<i>Památce K. H. M.</i>	192
VLADISLAV VANČURA	
<i>Pekař Jan Marhoul</i>	193
<i>Obrazy z dějin národa českého</i>	
<i>Rytíř</i>	196
KAREL ČAPEK	
<i>Obrázky z domova</i>	
<i>Na Popelkách</i>	199
<i>Válka s mloky</i>	201
<i>Po stupních civilisace (Dějiny mloků)</i>	202
<i>Chief Salamander klade požadavky</i>	205
<i>O Válce s mloky</i>	207
<i>Matka</i>	209
<i>Ratolest a vavřín</i>	
<i>Starý mistr</i>	211
<i>Paní Curie</i>	213
<i>Julius Fučík: Čapek živý a mrtvý</i>	214
JULIUS FUČÍK	
<i>V zemi, kde zítra již znamená včera</i>	215
<i>O betonu</i>	216
<i>Stati o literatuře</i>	
<i>Víra uhlířská</i>	221

<i>Tři studie</i>	
Božena Němcová bojující	225
Reportáž psaná na oprátce	
Čtyřstovka	230
VLADIMÍR HOLAN	
Děk Sovětskému svazu	237
FRANTIŠEK HRUBÍN	
Jobova noc	
Třetí zpěv	238
Mánesův orloj	
Unor	243
KONSTANTIN BIEBL	
Věrný hlas	
Tichounce	243
Zlom	
Zlom	244
Bez obav	
Javanka	245
Kolo	246
Píseň práce a míru	247
V zrcadle oceánu	248
VILÉM ZAVADA	
Panychida	
Rodná země	250
Město světla	
Haviři	251
Ostravské panorama	252
VĀCLAV ŘEZÁČ	
Nástup	252
Bitva	260
JAN DRDA	
Krásná Tortiza	
Andělé pana Hromka	269
VOJTĚCH CACH	
Duchcovský viadukt	276
MILOSLAV STEHLÍK	
Nositelé řádu	281
VÍTĚZSLAV NEZVAL	
Pantomina	
Y	289
Básně noci	
Edison	289
Skleněný havelok	
Hornické blues	292
Zpáteční listek	
Ne, ještě nepřestala válka	293
Vyzvání na cestu	294
Matka naděje	295
Veliký orloj	
Konvalinka	297
Historický obraz	
Jednotvárný signál harfy volá lidi s lože	298

Na ulicích stojí houfy koní bez pánů	299
Právě odtroubili válku, u nás bojuje se	300
Zpěv míru	300
Z domoviny	303
Křídla	
Až	306
Balada o zvonici	307
MARIE PUJMANOVÁ	
Lidé na křižovatce	
Hospodáři, tomu nevěřím	310
Hra s ohněm	
Poslední přelíčení	315
Život proti smrti	
Život	322
Miliony holubiček	
Sborový zpěv	329
Miliony holubiček	331
Čínský úsměv	
Činští lidé	333
ANTONÍN ZÁPOTOCKÝ	
Vstanou noví bojovníci	
Kolem prvního soc. dem. sjezdu	334
Bouřlivý rok 1905	
Jak vypadaly tři dny, které otřásly Prahou	342
Rudá zúře nad Kladnem	
Kladenští přísahají věrnost Velké říjnové revoluci	351
PETER JILEMNICKÝ	
Pole neorané	357
Kompas v nás	368
Kronika	372
FRAŇO KRÁL	
Cesta zarúbaná	381
Bude, ako nebolo	389
JÁN KOSTRA	
Javorový list	
Vďaka strane	397
V temrane	398
MILAN LAJČIAK	
Nenávidím a milujem	
Hovor mi tíško	399
Súdržka moja zem	
Ku všetkým bránam sveta	400
Prísaha vojaka	401
FRANTIŠEK HEČKO	
Drevená dedina	403
VLADIMÍR MAJAKOVSKIJ	
Lenin	411
Správná věc	414
MAXIM GORKIJ	
Matka	417
Index autorů k literárním mapám	424
Index míst k literárním mapám	428